Ч. 264 (10.647). Львів, середа 25 листопада 1925. Почтову належитість оплачено гуртом. Рік XLIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10, II. пов. Конто почт. щад. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло“ Львів. Гол. Редактор приймає від 11—12 гол. передпол. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно в краю 4·50 зл. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 дол., Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. Зміна адреси 1 дол.

В справі оголошень звертатися до Адміністрації. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 СОТ.

† Д-р Евген Левицький

Зі смертю д-ра Евгена Левицького зійшов у могилу один з найкращих, передових діячів українського відродження, спосібний публіцист, модерний політик, тугий парляментарист. В останніх роках XIX. століття і ціле чвертьліття XX. віку була це одна з маркантнійших постатей в нашім національнім життї.

Е. Левицький уродився 17. січня 1870 р. в Сидорові, гусятинського повіту, в священичій сім'ї. Гімназію кінчив у Тернополі, університетські науки у Львові. Вже на шкільній лавці в гімназії звертав на себе увагу своїм критичним умом і своїм талантом, а підчас університетських студій вибився між товаришами на одно з перших місць як добрий бесідник і організатор, а передовсім як один з тих провідників молоді, що надавали напрям цілому тодішньому інтелектуальному рухові в т. зв. академічних сферах.

В тім часі товаришував з Володимиром Охримовичем, Вячеславом Будзиновським, Миколою Ганкевичем і иншими молодими людьми, також споміж Поляків і Жидів (Дашиньскі, Гужицкі, Станіньскі, Вислоух, Діманд, Френкель, Ашкенази), що гуртувалися в соціялістичній „Czytelni Naukowій“. — Ще як студент був одним з перших піонірів українського робітничого руху. Разом з Охримовичем і Будзиновським був співосновником радикальної партії і співавтором її першої програми. Співробітничав у радикальнім органі „Народ“, де помістив м. ин. статтю „Безпрограмовість народовців і їх будучність“.

З поглибленням нашого політичного життя разом з національною групою відколовся від радикалів і став співоснователем нац.-демократичної партії, будучи співавтором і її програми (1899 р.) Разом з Охримовичем і Трушем видавав „Будучність“, що підготовляла основини нац.-дем. партії, а від половини 1902 р. до 18. IV. 1906 р. працював у „Ділі“, зразу як співробітник під проводом Охримовича, потім (від 15. IX. 1902) як тимчасовий редактор, а вкінці (від 1. березня 1903) як фактичний головний редактор. Отже в „Ділі“ працював повних чотири роки, віддавши для нашого видавництва немало праці своїх нервів і свойого великого публіцистичного таланту.

Коли народи старої Австрії виборол̆и собі загальне, рівне, безпосереднє і тайне право голосування до центрального парляменту, Евг. Левицький вийшов при перших загальних виборах (1907) послом з виборчого округа Станиславів-Обертин-Товмач-Золотий Потік і т. д. Вибір його поновлено і в 1911 році. Таким чином був послом аж до розвалу Австрії.

Це був один з найбільш політично освічених заступників українського народу на парляментарній арені у Відні, що орієнтувався в найскладніших питаннях політичного життя, що вмів найтися в кожнім положенні.

Ніяка декларація чи правна заява, ніяка резолюція українського представництва не обійшлася без його співавторства, а звичайно укладав він сам один усі резолюції і декларації Українського Клюбу. Дивився на все зріло й критично, розумував незвичайно льогічно, такоюж зимною льогікою і холодним критицизмом визначалися його промови і його статті. Евген Левицький володів однаково добре словом, як і пером.

Був теж знаменитим пропагандистом українських визвольних змагань. З рамени „Союза Визволення України“ в рр. 1915—1918 він широко закросну пропагандистичну діяльність в центральних державах та видав у тій справі кілька брошур в українській і німецькій мові.

В особі його втратили ми в першій мірі одного з найкращих, найсвідніших українських парляментаристів.

Після закінчення світової війни був Е. Левицький послом ЗУНР. в Берліні, а потім у Празі, але в тих часах його здоровля вже йому не дописувало і він не міг уже розвинути ширшої діяльности. Від двох літ жив знову у Відні, де вів адвокатську канцелярію і з великим трудом пробивався крізь життя. Там і постигла його смерть.

Осиротив жінку Олену з Січинських, доньку о. Миколи й сестру Мирослава, та троє незабезпечених дітей.

Земля пером заслуженому громадянинові й визначному діячеві!

Від Версаю до Льокарно.

3. Зміст пакту та його перші наслідки.

Дальше вводить пакт роземну полагоду справ у всіх спірних справах. Попрібні приписи щодо такої розвязки питань поміщені в договорах — згаданих як прилоги 2 і 3 кінцевого протоколу, себто в осібних договорах про роземний суд між Німеччиною і Бельгією та Францією. В таких справах, де йде спір за правні претенсії чи домагання — піддаються сторони роземному судові або Міжнародньому Трибуналові в Газі. Видане судове вирішення обовязує сторони безумовно, а крім цього беруть запоруку за його виконання гварантійні держави, себто Англія і Італія в кожному разі, а Бельгія і Франція, наскільки самі не є спірними сторонами. В инших спірних справах, а за згодою сторін також і в правно-спірних — відбувається полагода угодова, перед сталою угодовою комісією, яка має за завдання полагодити спір шляхом порозуміння, на принціпах слушности і справедливости, коли навпаки при судовій полагоді приміняють передусім сталі приписи закона. Коли сторони не погоджуються добровільно на предложення угодової комісії, можуть передати справу установленому ними роземному судові або Міжнародньому Трибуналові в Газі.

Отже угодове ведення справи може часто бути безуспішне; всеж таки вага його лежить у тім, що може злагоджувати строгі законні приписи договорів, згідно з принціпами слушности і справедливости, коли навпаки правне (судове) ведення справей мусить опиратись передусім на принціпі „dura lex, sed lex“.

Договори, які є прилогами 4 і 5 згаданого кінцевого протоколу, а саме між Німеччиною і Польщею і Німеччиною і Чехословаччиною — є рівнозвучні між собою. Мають вони слідуючий вступ:

„Підписані договірні сторони, хотячи запевнити поміж собою удержання мира через полагоджування взаїмних евентуальних спорів на мирній дорозі, та з уваги на те, що міжнародні суди є обовязані шанувати права, які опираються на договорах або на міжнароднім праві, дальше з уваги, що права кожної держави можуть бути змінені тільки за її згодою, та вкінці з уваги, що спосіб мирового полагоджування міжнародніх спорів дає можливість полагодити всякі спірні питання без приноровлення сили — постановляють“: і тут слідують постанови щодо роземної та угодової полагоди справ — рівнозвучні з дотичними постановами німецько-бельгійського та німецько-французького договору.

Згадати ще треба про прилогу 6) кінцевого протоколу, а саме письмо в справі інтерпретації статті 16 пакту Ліги. Німеччина, маючи вступити до Ліги Націй, не хотіла згодитись без застережень на цю статтю, яка зобовязує членів Ліги до евентуальної військової інтервенції, дозволу на перемарш військ через свою територію, то-що, а саме, з огляду на свою зовсім зредукован̆у збройну силу як також і на географічне положення. Застерігаючи автентичну інтерпретацію самій Лізі, підписані держави заявили в Льокарно, що згідно з їх поглядом цю статтю належить розуміти так, що кожний член Ліги є обовязаний до означеного також співділання тільки в такій мірі, яка відповідає його військовому становищу та географічному положенню. Як бачимо з цього в короткі представленого змісту льокарнського пакту, то не зміняє він в суті постанов Версайського договору, навпаки: закріплює справу границі німецько-французької — та відмілітаризованої ренської смуги — установлених тимже договором. Щодо східних границь Німеччини, а саме з Польщею і Чехословаччиною, то нема такого виразного закріплення, але запитований наочно дослівно вступ дотичних договорів висказує це в спосіб посередній, зазначуючи, що істнуючі договори мусять бути шановані та що права держав можуть бути змінені тільки за їх згодою.

Правда, що стаття 19. пакту Ліги містить постанову щодо евентуальної ревізії трактатів та міжнародніх відносин, одначе постанова ця досить неясна та близше неозначена. Також підчеркнути треба і те, що Англія і Італія відмовилися від гарантії щодо східних границь.

Не зважаючи на все, Німеччина згодилась прийняти льокарнський пакт. Правда, що німецькі націоналісти роблять ще проти нього демонстрації, але значна більшість публичної опінії заявилась безпосередно за ним, бо так наказує попросту реальна політика. Користь з нього будуть для Німеччини такі:

Входить до Ліги Націй та до її Ради, не принимаючи надто важких для себе зобовязань з статті 16. пакту Ліги. Згодом Німеччина сподіється зміцнити там своє становище так, що зможе старатись використати для себе висше згадану постанову статті 19. Крім цього й це найважнійше для неї в теперішній мент, Англія і Франція евакуують уже тепер Кольонію і значну частину Ренської смуги, а щодо решти окупованої територі заводять значні полекші. Німецька реальна політика матиме також і той наслідок, що довіра Америки, а особливо її фінансових кол до Німеччини скріпиться, що причиниться до значного економічного розвитку.

На прикінці згадаю ще, що саме в останніх днях, а то 19 ц. м. предложив англійський уряд парляментові до ратифікації льокарнський договір, який прийнято 375 голосами проти 13. — Значить голосу

† Ол. Саліковський

23. XI. в пів до 7-ої вечера помер у Варшаві наш варшавський кореспондент (Senex), відомий громадський діяч і журналіст Олександер Саліковський, осиротивши жінку й двоє дрібних дітей.

Ділячися з українським громадянством цею сумною звісткою, сподіваємося докладнійший некрольог покійного подати у слідуючому числі нашого часопису.

Вічна Йому память!

Red. czas. „Dilo“ Pr. 864/25. W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej! Sąd okręgowy karny jak Trybunał prasowy we Lwowie, orzekł na wniosek Prokuratury Państwowej, że treść czasopisma „Dilo“ Nr. 260 (10.643) z dnia 19. listopada 1925 r. pod tytułem: „Z polskich misterij“ między słowami: wid widnosyn w Espanii, a słowami: Ta kriz cych, oraz między słowami: dyktatom marsz. Piłsudsko, a słowami: Czy cej originalnyj zawiera znamiona występku z § 305 u. k. uznał dokonaną w dniu 17. listopada 1925 roku konfiskatę za usprawiedliwioną i zarządził zniszczenie całego nakładu i wydał w myśl § 493 p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowanego. Zarazem wydaje się nakaz odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust. druk. z 17. XII. 1862 Dz. p. p. Nr. 6 ex 1863 t. j. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 zł. p. Lwów dnia 19. listopada 1925 r.

Hawel.

Уряд національної згоди.

Після тижневої розсипки, після впертої й мозольної пошукачки за міністрами, вдалося вкінці Ол. Скшинському склеїти новий кабінет, який на ендецьких хрестинах одержав назву: уряд національної згоди. Цей зліплений уряд з розтяжністю від крайньої реакції (З.Л.Н.) до перших ступнів лівиці (П.П.С.) справді обєднав в собі велику більшість теперішнього безголового сойму. До кабінету делеговали: З.Л.Н. (вшехполяки) — 2, „Пяст" — 2, ППС. — 2, хадеки (Корфантівці) — 1, НПР. — 1 та двох непартійних (Скшиньскі й Радзан). Як бачимо, то „уряд національної згоди" по суті є союзом ендеції й пепесівців з додатком деяких представників посередніх соймових угрупувань. Можуть це бути більші або менші індивідуальности, одначе ніколи не будуть вони такими, які підорвалиб, нарушилиб основну признаку кабінету Скшиньского: його вшехпольсько-пепесівський характер.

Правда, пепесівці вже вдруге зустрічаються з ендецією на одній платформі. Перший раз повстав був коаліційний кабінет під назвою уряду національної оборони в році 1920. Тоді обороновано Польщу перед нестримним походом червоної армії. Тепер пепесівці зустрілися з ендецією на спільній платформі оборони господарських основ польської держави.

Хто слідкував за ходом польської кризи, бачив, що найменше розбіжностей заявлялося якраз між цими двома партіями. І не диво, бож обі ці партії є партіями не лише сутодержавницькими, які часто свої класові інтереси підпорядковують загальним інтересам держави, але й партіями національними, що жертвують всім для добра польської нації, розуміється „добра" в їхньому розумінні. Ендеки й пепесівці по суті ніколи не розходилися між собою в розумінні основних питань польської держави, а головно ніколи не розходилися в питанні свого відношення до „нац. меншостей". Правда, теоретично, декляративно виступи пепесівців відріжнялися своєю ліберальною позолотою від чорносотенних виступів ендеків, одначе практично все істнувала між ними повна гармонія. І ця гармонія вкінці кинула одних і других у взаімні дружні обійми.

Уряд національної згоди, зроджений в таких великих муках, має за завдання перш усього піддержати будівлю польської держави під економічним оглядом, здобути закордонну позичку, підтримати банкротуючий великий промисл, зменшити зростаюче безробіття, та окремо спинити анархію в армії. Новий уряд заступатиме в першу чергу інтереси польсько-жидівського міста, підпорядковуючи їм інтереси села взагалі, а українського села зокрема. Правда, в уряді бере участь й виразник польського куркулівства — „Пяст", та він підпорядкується вимогам „національного інтересу", репрезентованого ендецією.

Очевидно, поза цими великими клопотами, які рішають про основи польської державности, новий кабінет лишить на боці справи „нац. меншостей". Не підлягає сумніву, що „творчий" Ст. Грабскі видвигатиме все нові проєкти (via секція для справ східних воєвідств і нац. меншостей) „na zniszczenie Rusi" та можливо, що кабінет не матиме ні часу, ні змоги здійснити всі мрії ідеольога попереднього й теперішнього кабінету.

І це був би покищо — так сказатиб — єдиний наш зиск, бо зрештою все лишиться по старому, а кожний наступний день — по словам Дмовского — буде гірший від попереднього і в загальному розмірі, і в змаганні польського уряду стерти нас з лиця землі.

Памятаймо: Рідна Школа — це народня твердиня, це певний захист у добі лихоліття!

По широкому світі.

Постійний міжнародній трибунал мира у Гаазі відповів на предложені йому питання в справі Моссуля: 1) Що рішення Ради Ліги Націй є обовязуюче для Англії та Туреччини щодо означення кордонів Іраку; 2) рішення Ради мусить бути одноголосне, без голосів Англії та Туреччини.

Конференція міністрів закорд. справ держав Малої Антанти перенесена з грудня ц. р. на лютий 1926 р. у Білгороді.

Еспанія має намір вести війну з Абд-ель-Крімом, аж до його капітуляції.

Англія і Франція підписали східний пакт з метою вести спільний фронт в Малій Азії проти турецького націоналізму, піддержуваного ісламським рухом.

Злучені Держави заявляють устами свого президента, що тривка фінансова стабілізація в Европі залежна від точної сплати довгів Америці. Злучені Держави не будуть давати позичок, призначених на збороєння европейських держав.

У Тульоні, відомій французькій пристані, де стоїть великий військовий гарнізон, горить арсенал.

У південних Індіях скажений великий циклон, який спричинив смерть кількох тисяч людей.

На зразок царату.

Інтерпеляція

посла Приступи і тов. до п. міністра віроісповідань та публичної освіти в справі випадків та репресій в українській гімназії в Коломиї.

„Ілюстрований кур'єр подзенни" з 2-го листопада ц. р. подає слідуюче:

„З Коломиї надійшла вістка, що у таможній державній гімназії з українською

вали за ним і партії опозиційні, а саме ліберальна і робітнича. — Робітнича партія поставила тільки додаткове внесення до нього: домагатися включити до пакту постанови про загальне обезброєння. Замітний слідуючий уступ з доточної промови лідера партії, недавного премієра Мек Дональда: „Вступлення Німеччини до Ліги Націй є для мене ще 20 разів важнішою справою, як сам пакт, який можна вважати щойно самим початком мирової політики.

Програма цієї політики обнимає, на мою гадку, 4 пункти: Загальне обезброєння, загальне признання обовязкового, розємного суду у всіх міждержавних відносинах, знесення конференції амбасадорів та введення енергійної політики від Ліги Націй в ціли охорони прав меншостей, яка дотепер виявила повне своє безсилля. Враження з моєї послідної поїздки по Европі є цього роду, що питання расові та національних меншостей можуть дати далеко скорший привід до війни, ніж західно-европейські проблеми. Найближча причина війни лежить далеко ближче Дунаю, ніж Рену".

Д-в Я. Олесницький.

В. БІДНОВ.

Професор О. О. Ейхельман.

(З нагоди 50-тидесятилітнього ювилею його наукової діяльности.)

Історію найголовніших чужоземних законодавств наш ювилят викладав не довше двох років, а потім з осени 1884 р. перейшов на катедру міжнародного права, на якій і залишився аж до 1919 року;*) останні десять років він був заслуженим ординарним професором. Коли після 1906 року проф. М. Довнар-Запольський заснував комерційний інститут, проф. О. О. Ейхельман викладав в ньому деякі правничі дисципліни. Але як найбільше уваги звертав він на міжнародне право. За час перебування в Києві проф. О. О. Ейхельман склав й опублікував на сторінках „Университетскихъ Извѣстій", як і окремими книгами, кільки праць: „Введеніе въ систему международнаго права" (вип. І. і ІІ.), „Замѣтки изъ лекцій по международному праву", „Хрестоматія русскаго международнаго права" (ст. І. і ІІ.) та ин. Свого власного курсу міжнародного права проф. О. О. Ейхельман довго не випускав, а рекомендував студентам курси чужоземних учених, в першу чергу працю берлінського професора А. Гефтера, якого курс було перекладено на російську мову під заголовком: „Европейское международное право" (переклад барона К. Таубе, Петербург, 1880, стор. 585+XVI). Тільки в 90-х роках проф. Ейхельман випустив першу частину свого курсу міжнародного права, що в 1906 році вийшла третім виданням.

Поруч наукової та університетської діяльности, проф. О. О. Ейхельман брав участь і в громадському житті міста Києва, переважно, як член-юрисконсульт ріжних комісій при міському самоврядуванні. Це робило популярним ім'я його в ділових колах цілої Київщини.

Київський університет був, особливо після 1905 р. осередком українофобства на Наддніпрянщині. Досить пригадати таких його професорів, як Д. Пихно, Т. Флоринський, А. Сікорський, щоб видно було, яке відношення виявлялося тут до української справи. Навіть вже в часи революції 1917 року професура київського університету дуже гостро виступала проти проголошення Центральною Радою автономії України (відомий протест „совета" професорів київського університета в кінці травня 1917 р.). Проф. О. О. Ейхельман ніколи не брав ніякої участи в антиукраїнських виступах своїх товаришів; а як тільки розпочалася державно-політична робота Української Центральної Ради, він рішуче став на бік Українців і цілком оддав свої знання та сили українській справі, виконуючи ріжноманітні обовязки при українському міністерстві закордонних справ. Ні один з актів української закордонної політики в 1917—1920 роках не обходиться без участи проф. О. О. Ейхельмана: його знання використовувалися при всякій нагоді (між иншим завідував консульськими курсами в Києві в 1918 р.). Він же брав участь і в ріжних державних комісіях, де була потрібний досвідчений правник-практик. Завдяки цьому, він став автором конституції української держави, яку видруковано в 1922 році. Проф. О. О. Ейхельман настільки звязав себе з українською національною справою, що мусів, разом з иншими нашими діячами, емігрувати за кордон, де в Польщі та Чехословаччині поділяє спільну з ними долю, хоч для нього була повна можливість влаштуватися цілком инакше. І на еміграції він підтримує українську справу, беручи активну участь в ріжноманітних наших організаціях та наукових установах. Окрім Українського вільного університету в Празі, він викладає ще в Українській Господарській Академії в Подєбрадах, в Українському Педагогічному Інституті в Празі, і скрізь він користується повагою, як високо в науковому відношенні кваліфікована людина, старий професор, добре ознайомлений з університетськими та взагалі високо-шкільними умовами життя та праці, — як учитель багатьох з викладачів наших високих шкіл в Чехословаччині. До його учнів належать: професори С. П. Шелухин, Р. М. Лащенко, С. І. Гольдельман, доценти — М. М. Добриловський, І. М. Кабачків та ин. Цей факт ще більше підніває Огона Огоновича в очах української професури. Та і вся українська еміграція в Чехословацькій Республиці добре знає й поважає його бо він являється й активним членом головної еміграентської організації — Українського Громадського Комітету.

Щоб виразнійше змалювати наукову діяльність проф. О. О. Ейхельмана, наводимо список його найголовніших праць на мовах німецькій та російській (повного списку, на жаль, нема можливости дати).

Як зазначено вище, самостійну наукову діяльність проф. О. О. Ейхельман розпочав 1875 року; праці свої містив у „Сборнику государственныхъ знаній", у „Zeitschrift für gesammte Staatswissenschaft", „Russische Revue", „Университетскихъ Извѣстіяхъ" (в Києві) та инших виданнях, а деякі випускав і окремими книгами.

З німецьких праць проф. О. О. Ейхельмана зазначуємо такі:

1) „Seekriegsvölkerrechtliches im 7-jähr. Kriege", „Russische Revue", 1876 р. II.

2) „Diplomatischer Verkehr in XVII. Jarh." — теж таме „Revue", 1877 р. XII.

3) „Uber die Kriegsgefangenschaft, 1878 р.".

4) „Internationalbürgerlicher Verkehr Russlands in XVIII. Jahrhundert", „Russische Revue", 1878 р., IV.

5) „Russisches Verwaltungsrecht, historische Studie" теж „Revue" 1880 р. XII.

6) „Der bewaffnete Neutralitetsbund vom 1780" (особливо хвалить цю працю проф. Незабитовський).

На мові російській зазначуємо тільки такі праці:

1) Докторська дісертація: „О военномъ занятіи непріятельской страны" (Москва. 1879 р.)

*) Іноді тимчасово, як в 1890 р., викладав ще державне право.

мовою навчання учеників 7-ої кл. збойкотували учителя польської мови, не являючись на лекції. Ученики пояснювали свій поступок тим, що вони є перетяжені та що учитель за багато від них вимагає. Дирекція заведення скористала з цеї демонстрації та замкнула сему класу, внаслідок чого страйкуюча молодь найшлася на примусових феріях".

Цей факт живо приводить нам на думку боротьбу польської шкільної молоді у бувшій Конгресівці, яка ідентичним способом — при помочі збоєі шкільного страйку — боролася з накиненою їй непедагогічно та примусово через „обрусителів" чужою мовою та домаганням вчитися у тій мові всіх або декотрих предметів.

Ця боротьба принимала тоді такі могутні та гарні форми, що відбилася голосним ехом симпатії не тільки серед революційної молоді властивої Росії, але навіть тут у Конгресівці, тодішніх „кресах" царської Росії — поривала нечисленну російську гімназійну молодь та лучила її у спільній боротьбі з польською молодю — проти російських гнобителів.

Ця боротьба та той її характер найшли відгук у польській літературі, от хоч би згадуючи гарні новелі Андрія Неморевского під заг. „Люде революції", де будучий націоналіст вказує нам між инш. на сина царського агента, молодого російського гімназиста, який стає у перших рядах польської молоді, що бореться шляхом страйку та вуличних маніфестацій за рідну школу та який припечатує цей союз власною кровю, змиває ганьбу, якою вкрив його батько.

Сьогодня часи трохи змінилися. Нині уряд виводженої вже буржуазної Річипосполитої на взір царату — винароднює на далеких окраїнах Польщі українську молодь, яка навіть при ц. к. Австрії мала своє рідне шкільництво, та яка у боротьбі за реституцію цього елементарного свойого права — як на це вказує факт у Коломиї — хапається цих самих методів боротьби, що у 1905 р. польська молодь у Королівстві.

У цій боротьбі вся чесна, незаґанґренована ідею шовінізму польська опінія — на взір російських революціоністів стає по стороні української молоді, що бореться з екстермінаційною політикою польської буржуазії.

Здаємо собі докладно справу з цього, що як в Польщі привернула національну свободу революція у царській Росії, подібно й Українці, які находяться майже в ідентичному положенні з поневоленим колись царатом польським населенням — досягнуть свойого національного визволення, а що за ним іде і рідну школу — цю елементарну умову культурного розвитку — тільки у мент радикальної переміни загальних політично-суспільних відносин у польській державі.

Що-до цього нема в нас ніякого самообману. Аж надто добре розуміємо властивий зміст шумних обіцянок, які видніють на папері конституції та „Дневника Устав".

Одначе маючи на увазі, що ця конституція та відносні закони „вольносьльове" обовязують п. міністра, запитуємо:

1) Чи схильний є він негайно зарядити: а) віднешення замкненої безправно дирекцією 7-ої кл. гімн. у Коломиї; б) реституцію прав виключених з державної гімназії у Коломиї українських учнів?

2) Що намірює зробити, щоби система винароднювання не переротжувалася у таке варварське та безогледне наслідування взорів бувшого царату, зметеного російською революцією, гнобителя Польщі.

Варшава, 10 листопада 1925.

(Підписи.)

ВІДГУКИ ДНЯ.

Краєва валюта.

Кажуть люде, що польською валютою є золотий. На ньому є польський напис, польський орел і польська жінка, а знавці запевняють навіть, що він виконаний майже в польськім стилю. На око виглядає, що це все найщиріша правда. Але це тільки на око, бо коли ся глянутись докладніше, то кожний побачить, що польською валютою є долар... Той могутній, всіх притягаючий і декого до кримінелу запихаючий, Пан Долар!

Щоби комусь не було неясно, я спробую перевести доказ.

Правда, золотий має польський напис, орла і жінку та є майже в польськім стилю, але... він друкований у Франції, на французькім папері, французькими машинами і т. п.

А долар?! Ш. читачі не дивіться на те, що на доларових банкнотах кричить о помсту до неба „милозвучна" англійська мова, не дивіться на те, що з банкноту всміхається до Вас Вашінгтон, Лінкольн, чи який там инший вуйко Том — те все дурничка. Головне, де цей долар зроблений, хто його робив і чим його робив.

Донедавна вчені цілого світа запевняли, що долари друкуються в Америці і що їх поява в Польщі, це просто інвазія чужої валюти, так як у 1914 р. і 1920 рр. інвазія рублів, у 1918. і 19. інвазія гривень і т. п.

Але найновіші досліди виказали зовсім що иншого. Виявилось, що долар це польська валюта, бо друкований польським інжиніром, польськими машинами, на польськім папері і в чисто польській місцевости.

Хто ще не вірить, того відсилаю до симпатичного, підльвівського літниська „Бжуховіц". Там стоїть собі кількадесять палаток з меншо або більше патріотичними назвами. Але не спиняйтеся біля них, а шукайте дальше. Колиж Ваше око вдарить високопатріотичний (з огляду на автора) і високорелігійний (з огляду на історію) напис: „Quo vadis?", там спиніть свої кроки.

Самої палатки Вам імовірно не позволять оглянути, але Ви запамятайте собі, що це та сама, з якої впродовж трьох літ вилітали 100-доларові банкноти на збідовану, зруйновану і з трудом суґестіонованy країну.

У тій палатці півих три роки з гаком працював б. доцент львівської політехніки і директор фабрики, інжинір Пайкерт, щоби американському долярові зробити польське горожанство.

І зробив...

Адже нема сумніву, що банкнот зроблений у даній краю, краєвою машиною, на краєвім папері і краєвим ученим є сүто краєвий.

Та мало того, що зробив долярові горожанство. Інжинір Пайкерт доказав, що краєвий долар далеко більше вартний, як американський.

За 100 амер. долярів можна прожити один місяць, а за 100 бжуховіцьких — можна дістати ціле удержання на кілька літ у... у криміналі.

Галактіон Чіпка.

ПОЛІТИЧНІ НОВИНИ.

Польський сойм.

На першій точці засідання польського сойму, що відбудеться в середу, буде третє читання проекту закона про уповажнення уряду до затягнення державних позичок, про скарбові білєти та про більон і про поміч кредитовим інституціям. При цій точці премієр і міністр заґр. справ Скшинські виголосить експозе. Експозе обійме в першім ряді фінансово-господарчий плян уряду і в тій ціли Скшинські відбув довшу конференцію з міністром скарбу Здзеховским. Над експозе Скшиньского буде дискусія.

В пятницю, дня 27. відбудеться засідання сенату, на якім Скшиньскі також виголосить експозе.

Пошукування за міністром військових справ.

Премєр Скшиньскі дня 23. XI. приняв ґенерала Сосньковского і відбув з ним довшу конференцію. Премєр має намір відбути конференції з ріжними ґенералами, щоби запізнатися з настроями в війську, а відтак представить президентови кандидата на міністра військових справ.

В цій справі відбуваються також наради у президента Войцеховского.

Досі є чотирох ґенералів, кандидатів на міністра: Сосньковскі, Желіговскі, Ридз-Смігли і Скерскі. Найбільші шанси має мати ген. Сосньковскі.

Бріян творить уряд.

Місію утворення уряду президент Франції поручив Бріянови. Бріян запевнив президента, що вважає своїм обовязком служити йому з цілою помічю, на яку може здобутися для полагоди крізи і тому зачне конферувати з політичними приятелями. 24. XI. Бріян вложить президентові республики звіт про пороблені заходи для утворення нового уряду.

Праці Союза Народів.

Денний порядок найблизшої сесії ради Союза Народів обіймає 27 точок. До найважніших належать: справа арбітражу, безпеки, зменшення вброєнь (реферуватиме дел. Чехословаччини Бенеш), справи мандатів, Данціґа й іменування комісаря для Данціґа. Фінансові справи, нац. меншостей в Румунії, Мадярщині і Туреччині, грецько-болгарський конфлікт, охорона нац. меншостей — то дальші найважніші питання програми ради Союза Народів.

Підписання льокарнських договорів.

Райхстаг почав наради над урядовим проектом у справі ратифікації льокарнських договорів і приступлення Німеччини до Союза Народів. Канц. Лютер зазначив, що з причини уступлення з кабінету нім. націоналістів сумнівався спочатку, чи не повинен податися до димісії. Зогляду на політику уряду остав аж до часу полагоди законодатним тілом закона про льокарнські договори. Щойно опісля уряд подасться до димісії. Підписання льокарнських договорів буде останнім актом теперішнього уряду.

Опозиційний парлямент в Єгипті.

В Каїрі 170 опозиційних послів і сенаторів розвязаного в березні парляменту уконституувалися як парлямент, вибрали Заглюля башу його президентом і ухвалили недовіря теперішньому урядові за зломання конституції. Вибрали спеціяльну делеґацію, яка засувала ті ухвали королеви. Учасників протиурядового парляменту не арештували, бо бояться помсти їх прихильників. Кажуть, що Заглюль баша переговорює з англ. ген. комісарем. Можливо, що Заглюль вернеться до влади. Є чутки, що слід числитися з димісією през. мін. Зівера баші, якого Англійці настановили в березні.

Події в Єгипті мають поважний характер. Преса агітує, щоби палату скликати безоглядно на розвязуючий декрет, згідно з постановами конституції і то на третю суботу листопада. Тому уряд заявив, що сесія парляменту суперечила би законам і повідомив, що до сесії цеї не допустить навіть колиб мусів ужити сили. Відповідні вказівки в цьому напрямку дано військовим властям і поліції.

Переговори з Абд ель Крімом зірвані.

„Дейли Мейл" повідомляє з Танжера, що мирові переговори з Абд ель Крімом на фронті Ляраш Ексляр оконечно зірвані.

---

2) „Возникновеніе государствъ и націй (Москва, 1882 р.)

3) „Къ вопросу объ історіи международного права и исторіи его литературы" (Київ, 1885 р.)

4) „Введеніе въ систему международного права". вип. I (Київ, 1889) і вип. II (тамже 1890 р.)

5) „Хрестоматія русскаго международнаго права", вип. I—1887 р. і вип. II.—1889 р.

6) „Курсъ международнаго права", ч. I.

Ставши українським професором, наш ювилят пише свої наукові праці мовою українською. В 1923 році в „Ювилейному Збірнику" на честь проф. Ст. Дністрянського він вмістив свою розвідку: „Реформа місцевого самоврядування, на підставі демократично-республиканської державности" (стор. 159—237). Разом з тим він був і редактором згаданого збірника. З його читаних курсів видано літографським способом „Енцикльопедію права". Виготовлено, крім того, курс міжнародного права. Отже проф. О. О. Ейхельман дає свою працю й українській науці, як раніше давав її науці московській.

Наприкінці треба ще занотувати одну приємну, з українського погляду, рису проф. О. О. Ейхельмана. Наша професура високих шкіл ще молода й не встигла ще виробити власної академічної традиції, а виховавшися по чужих, не українських, школах, слабо порирає звязки з своїм попереднім оточенням, хоч би воно, як от московська еміграція, й ставилося в масі своїй неприхильно до української справи. Звідсіль участь поодиноких членів нашої професури в російському науковому зїзді, в ріжних московсько-емігрантських організаціях включно до читання докладів російською мовою чи ин. Такі факти, що, взагалі кажучи, самі по собі ще не мають нічого лихого, завдяки вимогам біжучого моменту, набирають принціпового характеру й викликують цілком небажані сумні явища, що помічаємо на сторінках студентської еміграції і в результаті яких „Хліборобській Україні" (див. книжку пяту, рік 1924—1925, стор. 217) доводиться декого з своїх співробітників не тільки регабілітувати в очах українського громадянства, а ще й реклямувати, як відомого та свідомого українського діяча і вченого. Проф. О. О. Ейхельман—з походження Німець, більше сорока літ жив у московському оточенню, придбав серед російської професури та громадських діячів-Москалів багатьох знайомих та приятелів, значна кількість їх перебуває на еміграції, і з ними Отонові Отоновичу неминуче доводиться піддержувати старе знайомство. Алеж такі взаємовідносини відбуваються в такій формі, що не викликають ніяких підозрінь та непорозумінь серед нашого громадянства. Раз приставши до нашої справи, високоповажаний ювилят безоглядно оддався їй, зробився українським професором і служить українській нації, українській культурі! За це йому слава!

Нехай оця невеличка замітка буде хоч слабим проявом глибокої поваги автора до нашого видатного ювилята!

Біржа.

Гроші.

Америк. дол. 6·84·50—6·85·50 канад. дол. 6·50 — 6·60, чеські кор. 0·19·50 — 0·20·00, леї 0·03 — 0·03·25, франки фр. 0·27·75 — 0·28·00, фр. швайц. 1·28—1·32, англ. фунти 31·00 — 31·50.

Золото. 20 кор. 27·80 — 28·00, 20 франк. 25·20—25·50; 20 марк. 30·80—31·00; 10 руб. 35·00—35·20.

Срібло. Австр. кор. 0·57·00—0·57·25, 5 ав. кор. 3·00—3·08, фльорени 1·50—1·54, рубл. 2·40 — 2·50, рубель дрібним срібло 1·25—1·30.

Збіжжа.

Пшениця краєва з 1925 р. 22·00 — 27·00, жито галицьке з 1925 р. 15·50—16·25, ячмінь галицький бров. —·— до —·—, овес гал. 16.50—17·50.

НОВИНКИ.

— **Вчорашнє число** нашого часопису сконфісковано за всю статтю „Летаргічна бестія".

— **Марева листопадових днів.** У сумі роковин українсько-польської війни велась у Львові судова розправа проти о. Иосифа Защерконного, пароха з Бодник, біля Старого Села, львів. повіту, обвинуваченого в злочині намови до збои

ства. Обвинувачував Польк-учитель Боогинская Чегах, за яким підчас листопадових подій шукали місцеві селяне та наші, щоби на ньому пімститись. Честольці, щоби на ньому пімститись Чегах скрився у лісі, а дома найшло тільки його сина, якого застрілили. Лівая признаних заперечила на питання, чи о. Зацерковний є винний у цьому вбивстві, тому, що представлені свідки не дали ніякого доказового матеріялу. Та одночасно засудили о. Зацерковного на два роки вязниці за намову до вбивства Бр. Чегаха. Як бачимо марева листопадових днів живуть!

— Великий процес проти українських селян на Волині. Дня 24. листопада починається у Рівному великий політичний процес проти 40 українських селян, обвинувачених за приналежність до Української Революційної Повстанчої Організації („УРПО").

— Офіцири і посол. Кілька днів тому трьох польських офіцирів напало на вулиці, у Варшаві, на чехпольського посла Стронского і побило його за статтю ображуючу маршалка Пілсудского. Військова жандармерія шукала за цими офіцирами безуспішно. Офіцири самі зголосились у мін. військових справ, признались до свого вчинку. Покищо їх приділено в дальшій службі. Посол Стронскі або визове їх на поєдинок або подасть у суд. Гадаємо, що він вибере цю другу форму, якщо хоче зберігти дійсно свою „ненарушимість".

— Стефан Жеромскі, найбільший сучасний польський письменник, що помер дня 20. ц. м. у Варшаві, мав 61 літ. Уродився він у Стравчині, келецького повіту. Гімназію скінчив у російській гімназії у Кельцах. Скінчивши варшавський університет не пішов на державну службу вчителя, а був приватним учителем, у ріжних містах. Їздив також по Европі; якийсь час був занятий у польськім музею в Раперсвілю (Швайцарія). Пізнійше працював як помічник бібліотекаря в бібліотеці гр. Замойских. Від 1905 р. проживав або в Закопанім або за кордоном. Останніми роками жив на т. зв. королівськім замку у Варшаві, де уряд жертвував йому мешкання. Перші свої твори друкував у соціялістичнім „Głosi". Найважніші його твори: Rozdziobią nas kruki i wrony, Opowiadania, Syzyfowe prace, Utwory powieściowe, Ludzie bezdomni, Aryman mści się (1904), Popioły, Dzieje grzechu, Promień, Uroda życia, Wierna rzeka, Walka z szatanem (3 t.), Wszystko i nic, Wiatr od morza, Przedwiośnie (1925). Dramaty: Róża, Sułkowski, Uciekła mi przepióreczka.

— Українське церковне свято у Відні. „Neues Wiener Journal" з дня 22. с. м. подає таку новинку: „На Postgasse заховані від великого шуму столичного руху, на зовні скромні та непомітні для прохожих знімаються над звичайними мешкальними домами сірі від старости, але кріпкі мури одної церкви. Мало є Віденців, які були у церкві св. Варвари. Зате знають ту церкву краще в Галичині, і саме цього тижня зїхались високі гості з України, у звичайних, небуденних східних одягах — епископи і найвищі князі уніятської церкви, щоби взяти участь в ювилею своєї головної парохіяльної церкви в Австрії, яка є одночасно місцем гробу славного українського народнього святого Иосафата і місцем паломництва. У самій Австрії є нині майже 20.000 вірних, головно Українців, заприсяжених у цій церкві. Найвищий голова уніятських католиків, львівський митрополит гр. Шептицький сам візьме участь у святі, яке нині почалось і дійде у найближчу неділю до свого вершка. Два роки тому святкували память св. Иосафата кольосальним святом, яке звернуло загальну увагу своєю виїмковістю. Вперше від часу істнування собору св. Стефана відправлено там службу божу грецького обряду. Цього року найцікавійшим моментом свята буде процесія зі свічками, а найближчої неділі хрещення води перед церквою.

— Ще один злочин. У львівськім стрийськім парку найдено тіло вбитого, невідомого мущини. Поліція дійшла до висновку, що самогубство виключене. Біля трупа найдено спалені папері, і на однім клаптику, випадково, відчитали прізвище Вл. Тарнавського, шлюсарського челядника. Його арештували і він признався до вини. Вбитим є Влад. Янчук, також шлюсарський челядник. Вбивець подає мотиви свого вчинку, зовсім так само як Філясевіч у процесі за вбивство Корнелі. Вони оба мали покінчити самогубством і тому Тарнавський застрілив спершу Янчука, а потім не мав уже сміливости застрілитися...

— Дотепний жарт і процес Штайґера. Дня 20-го ц. м. львівські редакції та поліція одержали телефонічні повідомлення, що „славний" свідок у процесі Штайґера — Фінель, за якого суперечається покищо оборона та прокуратор убитий при вул. Замарстинівській ч. 20. Щасливі сензацією репортери і схвильована поліція обшукала дбайливо весь дім. Розпитувала людей про нещасливу жертву — ні сліду. Затривожені життям дорогоцінного свідка поліційні органи встигли вечір віднайти Фінеля у кіні з таємничою назвою „Сфінкс". Він не знав нічого про всю цю історію і був обурений, що є такі люди, які жартом його похоронили.

— Ucrainica. До 320 ч. „Prager Presse" понкладено окремий додаток на 16 сторінок про Підкарпатську Україну: її адміністрацію, культуру та господарство. На жаль, між численними статтями чужинців про життя наших тепляків находимо тільки статтю д-ра Вол. Заводецького: „Поля для мистецько-історичних дослідів у східній Словаччині" і переклад народньої новелі з етнографічних збірників В. Гнатюка (пер. М. Гехтер.)

— З шахових змагань. Сензацією міжнароднього шахового конґресу в Москві спрогана партія майстра Капабланки з російським молодим шахістом Іліґою Геневським. Підчас шахових змагань Інститут для психічних дослідів збирає весь час матеріял для психольоґії шахової гри. Спеціялісти-лікарі та психольоги стежать увесь час за поведінкою шахістів і збирають інформації від них. Ці досліди мають розяснити деякі цікаві питання щодо ступіня втоми, умової та нервової, підчас гри, встановити точнійше прояви реакції, уваги та обсягу людської памяти.

— Помер визначний французький письменник Елемір Бурж (Bourges) у 73 р. життя. Польська преса переплутала спершу його прізвище з письменником Поль Бурже. Бурж тішився славою письменника, якого читають тільки вибранці. Найважніші його повісти: „Сумерк богів", „Під топорищем" і „Птахи відлітають і квіти опадають".

— З Французької Академії „безсмертних". Смерть іде швидшою ходою як слава і тому французька Академія, яка, згідно з традицією повинна мати 40 членів званих „безсмертними", має постійно надто багато вільних місць. Церемонія нового вибору, яка тріває кілька місяців, іде дуже поволи. В останніх двох роках опорожнились три нові місця по смерти М. Барреса, А. Франса і історика графа Осенвілля. На місце Барреса ввійшов повістяр Люї Бертран, ур. в 1865 р., традиціоналіст і католик, Льотаринґієць з походження: Його повісти з доби християнства „Св. Августина", „Sanguis martyrum" і сальонові романи визначаються дбайливою аналізою і живою технікою оповідання. Фотель А. Франса зайняв один з найбільших сучасних французьких лірників Поль Валері (ур. 1871). Він мав контркандидатів: бувшого міністра освіти Жорж Бепара славного фільольоґа і сенатора Берара. Валері є аристократом, який друкував мало, у виїмкових журналах і видавав свої збірки тільки для вибраного гуртка читачів в обмеженій скількости примірників. Щойно від р. 1920 видав кілька збірок доступних для загалу.

— Нове чудесне проміння. Анґлійський учений Мільдікен, лавреат Нобля, відкрив нове проміння, яке має багато більшу силу як Рентґенівське. Воно проходить крізь найбільше тверді та непрозірчасті тіла.

Присилайте передплату!

З судової салі.

Процес Штайґера.

Трийцятьдругий день розправи.

На вступі проголошує провідник постанови трибуналу, на основі яких допущено в характері свідків Адольфа Фінеля, його брата Еміля, о. мітрата Білецького. Щож до переслухання о. митрополита Шептицького, то рішено з ним здержатися аж до переслухання о. Білецького. Далі трибунал рішив візвати в порозумінню з шкільною кураторією знавця української мови для оцінки листів, які одержала „Хвиля". Натомісць трибунал відкинув усі инші внески прокуратора й оборони. Потім провідник трибуналу повідомляє, що зголосився на свідка письменно адв. д-р Давид Ионас зі Станиславова, який мав бути свідком атентату. Цього свідка візвано до переслухання на день 26. ц. м.

Зізнання свідків.

Свідок Микитин зізнає далі. Провідник трибуналу звертає увагу свідка на деякі суперечности в його зізнаннях. У слідстві зізнав він, що бачив Паньчишина і Фінка на місци замаху, а тепер той факт заперечує, а далі каже, що Лотоцького бачив по замаху, а тепер зізнає, що перед замахом. Микитин вияснює ту суперечність здеперувуванням, бо у слідстві він не казав нічого про Харкова, а тепер пригадує собі, що бачив його на Високому замку.

На порядок прийшла справа листів, що їх дістали през. Гавль, „Хвиля" і о. митрополит Шептицький. Оборона почала ставити Микитинові питання в цій справі. Провідник трибуналу всі ці питання ухилив. Це стало причиною виголошення довших промов д-ра Грека і д-ра Ляндава. Оборона арґументувала потребу таких питань для висвітлення справи і апелювала в цій справі до трибуналу. Трибунал відбув нараду та затвердив усі зарядження провідника. Супроти того допит Микитина закінчено.

Свідок д-р Лев Ганкевич. Перед переслуханням того свідка оборонець д-р Ляндав застерігся, щоби переслухання свідка відносилося виключно до факту анонімового листу, який одержала редакція „Хвилі", а не до лінґвістичних справ, звязаних із тим листом, на яку то справу мають бути покликані знавці української мови. Коли трибунал погодився з тим домаганням оборони, прокуратор застеріг собі право зажалення неважности з того приводу.

Д-р Лев Ганкевич найшовся в часі домашнього суду в першому або другому дні розправи на салі завдяки протекції возного. За хвилину ввійшов на салю посол д-р Розмарін, а переходячи побіч свідка вручив йому лист, який саме був тим анонімом, що його дістала „Хвиля". Д-р Лев Ганкевич заразже по перечитанню заявив, що це фальсифікат. Таке твердження підсунуло йому слово „верховна", якого не вживають ніякі українські орґанізації. В номенклятурі українських організацій вживано все слів „головна", „начальна", але ніколи „верховна" рада. З такою назвою як „Верховна Революційна Рада" він ніколи не стрічався, не зважаючи на те, що в останньому часі, а також і в попередніх літах мав много клієнтів, що належали до найріжнороднійших українських установ.

Д-р Ляндав питає, чи ті організації, які він знав, послугувалися все тою номенклятурою?

Свідок каже, що того твердити не може, але на всякий випадок ніколи не стрічався з уживанням слова „верховна" рада. Назви могли бути всякі, але не вживано слів, які були би смішними. Був би це але припоровадюваний націоналістичний пуританізм. Бож не вживається слова „тихолази" замісць „кальоші", або „дощохоронитель" замісць „парасоль".

Д-р Ляндав питає, чи свідкові відоме щонебудь про лист, який дістав президент Гавль.—Свідок: Довідався я про нього щойно зі справоздань з процесу Штайґера.

Д-р Ляндав: Чи займався хто долею політичних вязнів? Свідок: Так! Було леґальне товариство „Український горожанський комітет". Д-р Ляндав: А чи з комітету зносився хто з през. Гавлем? Свідок: Так, комітет комунікувався з президентом через свого голову д-ра Ст. Федака.

Свідок д-р Інслер, посол до сойму знає Штайґера з Макабеї. Свідок не зізнає нічого важного ні цікавого. Він не вірить, щоби Штайґер міг виконати атентат.

Свідок Петро Микитин: Ніяких відомостей про виконавців атентату не має. Памятає, що сам заперечив його інформації про те, що атентат виконав Жид і заявив, що на власні очі бачив двох виконавців, яких добре знає. Про назвиска свідок не питав, бо те його не інтересувало. На тому розправу перервано.

ОПОВІСТКИ.

Репертуар „Українського Наддніпрянського Театру" О. Міткевич:

Стрий — саля Нар. Дому.
24.XI. „Маруся Богославка".
25.XI. „Дні нашого життя".
26.XI. „Вій".
27.XI. „Чорна пантера і білий медвідь". (Прощальна вистава).
Богослав — саля Нар. Дому".
28.XI. „Маруся Богуславка".
29.XI. „Вій". (Прощальна вистава).

Український мішаний хор Д. Котка.
У четвер 26.XI. м. Сокаль.
У пятницю 27.XI. м. Сокаль.
У суботу 28.XI. м. Рава Руська.
У неділю 29.XI. м. Рава Руська.
У вівторок 1.XII. м. Ярослав.
У середу 2.XII. м. Ярослав.
У четвер 3.XII. м. Перемишль.
У пятницю 4.XII. м. Перемишль.
768 14—?

Інж. Василь і Ірина з Мойсаків Дувало з нагоди свого вінчання, яке відбулось в Стрию дня 17. ц. м. складають на Рідну Школу 40 зол. 837 1—1

Управа фахово-доповнюючої школи для термінаторів ім. Б. Грінченка складає сердечну подяку В. панам М. Кривецькому і П. Буликові за безплатне доставлення 155 контрольних книжочок враз із потрібними 3-ма ґарнітурами печаток.

Дрібні оголошення.

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло" Львів, Ринок ч. 10.